

Brug af kompas til MTBO

Det har så tit undret mig hvorfor så få benytter kompas til ovennævnte. Når jeg har spurgt har svaret for det meste været: *Det har vi ikke brug for!*

Banelæggeren til det kommende løb i Blokhus er af en anden mening, som du kan læse i løbs instruktionen, så med tanke herpå drister jeg mig til, at komme med et par velmenende bjæf omkring kompasser og brugen heraf.

Kompasset bygger på naturfænomenet, at en ophængt magnet tiltrækkes af og vil altid pege i retning af den magnetiske pol. På vore breddegrader den Nordlige af slagsen.

I kompasset har man en sådan magnet fæstet til en nål indlagt i en stabiliserende væske alt sammen bygget sammen i et hus benævnt kompasshuset.

Teknologien har været kendt helt tilbage til dengang ruder konger var knægt, og meget brugt af bl. a. de søfarere som drog ud på de store opdagelsesrejser. Teknologien har på ingen måde mistet sin betydning, men er naturligvis ligesom alt andet blevet forbedret og moderniseret.

Kompasset som i dag benyttes af ikke mindst orienteringsløbere, naturvandrere og naturforskere, jægere o.l. er uden ændringer opbygget som nævnt, men optimering af materialer og menneskelig snilde har skabt en velfungerede og hurtig enhed. Hurtig i den forstand at magnetnålen (herefter benævnt "nålen") indstiller sig meget hurtigt, og er upåvirket af skævstillinger af kompasset.

Der er imidlertid nogle ting og sager i vore omgivelser som kan påvirke nålen og dermed visningen. Vi kalder det "misvisning". Det betyder i al sin enkelthed, at nålen viser i den gale retning. I MTBO drejer det sig primært om jern og stål og elektroniske apparater som måtte indeholde eksempelvis batterier. Nogle eksempler: din MTB, din kortholder (i den forbindelse bør nævnes at aluminium IKKE gir misvisning), din mobil. En NORDENMARK kortholder (for nu at lave lidt reklame for en af vore sponsorer) er fremstillet i aluminium og giver derfor ingen misvisning.

Nu da vi er blevet kloge på teknikken går vi til det egentlige nemlig, hvordan kan et kompas så være nyttig i MTBO sammenhæng. Meget enkelt sagt, så vil nålen vise dig din køreretning via et kompas monteret på din kortholder. Drejer du kortholderen således, at nålen er parallel med medianerne på kortet vil du med andre ord blive vist hen til posten via de tilgængelige stier/veje. Bemærk: Medianerne på kortet er altid Nord - Syd vendt, og al tekst på kortet er altid nordvendt. Fangede du den? ellers så ta' den lige forfra igen.

Jamen alt det er godt nok, men hvordan får jeg så lige kompasset sat fast på min kortholder? Jo ser du:

Løsning 1:

Løsning 1: En god og simpel løsning hvor et OMC kompas er sat direkte på kortpladens inddækning med dobbeltklæbende tape. Beklageligvis har denne løsning den svaghed, at man ikke kan læse kortet under kompasset uden at skulle flytte kortet op på pladen. Min erfaring er, at den situation opstår ved hverandet løb. Sådan cirka!

Løsning 2:

OMC kompasset er et meget alsidig kompas fra Silva. Du læser mere om det [her](#). Leverandøren medsender en brugbar tape når du bemærker, at kompasset skal benyttes til MTBO.

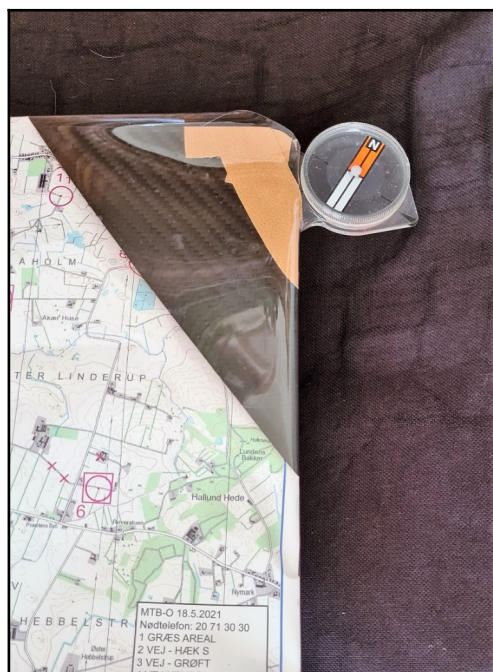
Løsning 2: Den af de fleste foretrukne løsning. Testet og brugt igennem flere sæsoner både sommer og vinter og fundet særdeles brugbar. Der benyttes et tommelfinger kompas hvoraf der er valgmuligheder mellem Silva og Moscow. Ta' ikke fejl af sidstnævnte.

Der findes flere modeller at vælge imellem. Vælg Moscow 3 eller 11 med lukket lineal til venstre hånd hvis du vil montere kompasset som vist. Det nye Silva er lidt dyrere men kvaliteten er derefter. Alle kompasser finder du [her](#).

BEMÆRK: For nævnte kompasser, inkl. ovennævnte OMC, gælder, at nålen er ophængt i kompasshuset i top og bund hvilket giver den unikke fordel at kompasserne ikke er følsomme overfor skævstillinger. De fleste ældre modeller af både det ene og det andet fabrikat, har nålen ophængt på en spids som gør den meget følsom. Nålen låser når kompasser ikke ligger helt vandret. De kan derfor ikke kan benyttes til nogen af de nævnte løsningsmodeller.

Kompasset er fastgjort til pladen som vist nedenfor. Der er anvendt Leuko tape til formålet. Brug denne eller en tilsvarende. Det holder i alle typer vejr. Kompasleverandøren kan levere Leuko i bredderne 2.5 cm og 5 cm til en meget konkurrencedygtig pris.

Forside plade:

Bagside plade:

Hvis du vil se viste løsningsmodel 2. live så ta' kontakt til Jan, Team JGKI eller undertegnede. Vi er normalt til stede ved alle løbene.

Har man ikke lyst til nogen af de ovennævnte løsningsmodeller så kan en tredje løsning være, at benytte et pladekompas som kan bæres i en strik omkring halsen. Fremtages når man ønsker at kontrollere retningen. Det er en bedre løsning end slet ingen løsning, men den kan på ingen måde konkurrere med ovennævnte i hurtighed og total overblik. Du finder pladekompasser [her](#). Til og med en model med en lup indbygget hvis der er behov for det.

Jeg håber ovennævnte modtages i samme ånd som det er givet, og har du forslag til ændringer eller andre løsningsmodeller medtager jeg dem gerne i denne oversigt.

Held og lykke i sporet.

Per Møller, webber på vintercupnord.dk